

УСПЕШНО ЗАВЪРШИ ПРОЕКТ „ПОДПОМАГАНЕ РАЗВИТИЕТО НА МАЛКИЯ ТУРИСТИЧЕСКИ БИЗНЕС В ОБЩИНА ДОЛНА БАНЯ”

В настоящата информация са резюмирани постигнатите резултати, придобития опит, изводите и препоръките, които могат да се направят след изпълнението на проекта.

1. Обща характеристика на проекта

В периода от 10.12.2007 год. до 25.07.2008 год. Българската туристическа камара реализира проект на тема „Подпомагане развитието на малкия туристически бизнес в община Долна баня” по програма „Активни услуги на пазара на труда”. В проекта бяха включени регистрирани в ДБТ – гр. Самоков, поделение Долна баня 32-ма безработни със средно и висше образование, които имат намерение и необходимите качества за стартиране на собствен бизнес. Подборът на бенефициентите беше извършен съвместно от екипа по проекта и ДБТ – гр. Самоков.

Беше успешно изпълнен един оригинален проект, съчетаващ в оптимална степен специализирано базисно обучение със самостоятелни индивидуални разработки на бенефициентите и целево подпомагане от консултанти. Проектът обхваща цялостния процес по подготовката, планирането, стартирането и управлението на малка фирма.

Основните дейности по проекта са изпълнени на територията на Община Долна баня, тъй като ефективността на обучението и консултантската дейност е по-висока, ако те се предоставят на място.

2. Необходимост на проекта

Туризмът е приоритетен сектор в развитието на българската икономика. В редица селища на Софийска област има необходимите ресурси за разкриване на нови туристически обекти и увеличаване на работните места в туристическите дейности. Проектът беше насочен към Община Долна баня, Софийска област предвид следното:

- Разработеният SWOT анализ убедително показва възможностите и целесъобразността от приоритетно развитие на туристическия сектор на общинската икономика.
- Общинската стратегия за развитие на туризма през периода 2007-2013 г.г. предвижда „утвърждаването на жизнеспособен и устойчив сектор от местни микро, малки и средни туристически предприятия”.
- Нивото на безработица в община Долна баня към 31.07.2007 г. е най-високо в Софийска област. Структурата на безработица, показва образователен ценз и опит, подходящ за развитие на предприемачеството в малкия туристически бизнес.

Периодичните анализи на дейността на малките и средните фирми в България показват, че основни пречки, възникващи при стартирането им е липсата на капитали и достатъчно обучение на предприемачите за поемане на „риск”. Голяма част кредитоиискатели не могат да представят на търговските банки надеждна информация за своята дейност.

3. Цел на проекта

Да подпомогне развитието на малкия туристически бизнес в Община Долна баня чрез мотивация и адаптация на бенефициентите за започване на малък туристически бизнес, базисни семинарни обучения и консултантска помощ за осигуряване на качествени собствени разработки, свързани с подготовката, стартирането и управлението на свой малък туристически бизнес.

Започването на собствен малък бизнес от безработни лица и тяхното самонаемане е изключително важна предпоставка за намаляване нивото на безработица в общините с най-висок относителен дял на безработните лица, какъвто е случая с община Долна баня.

4. Организация на учебно-консултантската дейност

Включените в проекта бенефициенти бяха разделени в две основни групи от по 16 души за обучение в зависимост от образователното ниво, квалификацията и потенциалните им възможности и ориентирация за самостоятелен туристически бизнес (хотелиерство, ресторантьорство, туристическа агентска дейност и др.). Компютърното обучение беше проведено в четири учебни групи в състав от 8 души в зависимост от техните знания и умения за работа с персонален компютър. Общият хорариум на обучителната част беше в рамките на 360 учебни часа

Консултантската помощ за мотивация и адаптация на бенефициентите и за разработка на индивидуални работни програми се провеждаше групово, а за самостоятелно разработване на бизнес планове, документи за фирмена регистрация, документация за финансиране на бизнеса и за маркетинг комуникации – отделно с всеки от тях. Самостоятелната работа на бенефициентите беше проведена изцяло с използването на компютърна техника и специализирани програмни продукти. Консултантската част на проекта обхвана 440 консултантски часа.

За участие в проекта бяха привлечени, както висококвалифицирани преподаватели (професори, доценти и доктори на науките) в областта на бизнес предприемачеството, бизнес планирането и туризма, така и водещи експерти от практиката в областта на информационните технологии, търговското право, фирменото счетоводство и др.

5. Изпълнени дейности

Успешно бяха изпълнени основните дейности по проекта:

- ✓ Мотивация и адаптация на бенефициентите;
- ✓ Избор на пазарно осъществима бизнес идея и разработка на индивидуални планове;
- ✓ Базисно семинарно обучение по бизнес предприемачество;
- ✓ Професионално ориентиране на бенефициентите в сферата на туристическия бизнес;
- ✓ Разработване на бизнес планове за стартиране на малък туристически бизнес;
- ✓ Избор на правно-организационна форма и регистрация на новосъздадена фирма;
- ✓ Избор на източници и кандидатстване за външно финансиране на бизнеса;
- ✓ Разработване на маркетинг – комуникационна програма и промоционален инструментариум;

- ✓ Оценка на придобитите знания и умения, обратна връзка, сертифициране.

Оценката беше извършена въз основа на качеството и защитата на направените от бенефициентите разработки по време на участието си в проекта. На тази основа Българската туристическа камара в тържествена обстановка връчи специално оформен сертификат на 32-та успешно завършили курса, в т.ч. 18 души с отлична, 8 – с много добра и 6 – с добра оценка. Всички бенефициенти подпълниха и предадоха изходяща анкетна карта.

Осъщественият вътрешен мониторинг и контрол от екипа на проекта, както и периодичните проверки от ДРСЗ – гр. София и ДБТ – гр. Самоков не констатираха нарушения и дадоха много добри оценки за хода на изпълнение на проекта.

6. Постигнати резултати

Основният извод от изпълнението на проекта е, че са постигати неговите цели, което се потвърждава от основните резултати:

- Увеличен е местния социален капацитет в Община Долна баня за развитие на предприемачеството в сферата на малкия туристически бизнес с 32 успешно завършили курса.
- Повишен е интереса, мотивацията и подготовката сред икономически активното население и безработните за стартиране на малък туристически бизнес и за работа в туристически и свързани с туризма фирми.
- Подготвен са и успешно са приложени „Практическо ръководство за начинаещия бизнес предприемач” и уникален комплект от обучителни и консултантски материали по бизнес предприемачество, които са на разположение на бенефициентите;
- Професионално са подготвени безработни лица с висше и средно образование за започване на свой малък туристически бизнес, от които за 4 души са регистрирани фирми по време на изпълнение на проекта (двама от тях вече са проектирали и започват изграждане на къщи за гости), 10 – 12 души вероятно ще направят това след приключване на проекта, а останалите ще имат шансове да бъдат наети в Голф комплекс „Ибър” (около 15 души), почивната база и малки фирми;
- Осъществено е сътрудничество и плодотворно взаимодействие между Българската туристическа камара, Община Долна баня и ДБТ – Самоков. Установени са много добри връзки и доверие между Българската туристическа камара и бъдещите предприемачи, което ще позволи камарата да ги подпомага в тяхната дейност, включително и чрез многобройните си членове (над 470 в цялата страна).

За представяне на постигнатите резултати беше подготвен информационен бюлетин, който ще бъде предоставен на вниманието на заинтересованите институции: Министерство на труда и социалната политика, Агенцията по заетостта, Държавната агенция по туризма, Изпълнителната агенция за насърчаване на малките и средните предприятия, Дирекция „Регионална служба по заетостта” – гр. София, Община Долна баня и др.

7. Участие и мнение на бенефициентите за проекта

С удовлетворение отбелязваме активното и резултатно участие на бенефициентите в дейностите по проекта. След неизбежното начално текучество, свързано със започване на работа по трудови договори, съставът на бенефициентите се стабилизира,

дисциплината и интереса бяха значително повишени и в резултат всички 32-ма курсисти завършиха успешно участието си в проекта.

Тяхното мнение за изпълнение на проекта личи от подпълнените от тях изходящи анкети, първоначалната обработка на които показва следното:

- Относно продължителността на предоставените услуги, 25 от бенефициентите са посочили отговора „с подходяща продължителност” и 7 – отговора „твърде продължителна”.
- Относно полезността на услугите, 17 от отговорите са „много полезни” и 15 – „полезни”. Отговорът „безполезни” не е посочен.
- Относно степеня на подготвеност, отговорилите с „в значителна степен” са 14 бенефициенти и 18 са отговорили с „в известна степен”. Няма отговори „в незначителна степен”.
- Относно вероятността, след участието си в проекта да започнат самостоятелен бизнес, която зависи и от други фактори - 15 от бенефициентите са посочили отговора „голяма”, 11 – отговора „малка”, 1 – отговора „никаква” и 5 – отговора „не мога да преценя”.
- Всички 21 бенефициента, които са споделили в свободен текст впечатленията си от изпълнението на проекта отбелязват полезността на тематиката, висококвалифицираните преподаватели и консултанти, отличната организация, практическата насоченост и резултати.

8. Изводи и препоръки

8.1. Изпълнението на проекта дава основание за следните изводи:

- Безспорната полза от реализирането на проекти по предприемачество, особено в стартиращ малък бизнес. В проектите да се съчетава обучение с консултиране по разработването на самостоятелни бизнес планове, маркетингови програми, кредитна документация, материали за фирменна регистрация.
- Крайно недостатъчна е наличната специализирана литература за обучение по предприемачество, което наложи в рамките на проекта да бъде изготвено и приложено „Практическо ръководство за начинаещия бизнес предприемач”.
- Българската туристическа камара сформира добре балансиран и високо професионален екип, притежава учебно помагало и придоби ценен опит в обучението и консултантската дейност, който ще бъде използван за развитие на предприемачеството в малкия туристически бизнес.
- Община Долна баня притежава необходимите ресурси за успешно развитие като дестинация за специализирани видове туризъм (планински, балнео, спортно-развлекателен и др.), за инициране на което бяха проведени редица срещи с кмета и гл. архитект, беше разработена бизнес програма за изграждане на анимационен и информационен туристически център, беше обсъдена идея за създаване на център за професионално обучение.

8.2. Горезиложеното дава основание и за формирането на следните препоръки:

- Практически полезно ще бъде Националната програма по заетостта, Програма „Активни услуги на пазара на труда”, Оперативната програма „Развитие на човешките ресурси” да дадат приоритет на предприемачеството, особено в малкия бизнес.

- Да се извърши промяна в Списъка на професиите за професионално образование и обучение, като за професия „Фирмен мениджър“, специалност „Предприемачество и мениджмънт по професионални направления“ конкретно за малкия бизнес да се предвиди обучение и на трета степен на професионална квалификация.
- Да се потърсят възможности за облекчаване на обемната и поглъщаща много труд и време отчетност по изпълнение на проектите, както и да се ускори получаването на отчетените разходвани средства по проекта за изтеклия месец. Сроктът за компенсирани на изразходваните средства от около 40 дни поставя на сериозно изпитание неправителствените организации, които оперират с твърде скромни бюджети.

Българската туристическа камара изразява благодарността си на ДРСЗ – гр. София и ДБТ – гр. Самоков за отзивчивостта и своевременното решаване на възникналите проблеми и за оказаната помощ при подбора и комплектоването на бенефициентите. Изразяваме благодарност и към Община Долна баня за проявения интерес и подкрепа, за предоставянето на помещения и оборудване за успешно реализиране на проекта.

Българската туристическа камара декларира готовността си за сътрудничество с образователни институции, центрове за професионално обучение, неправителствени организации и др. за използване на създадените и успешно апробирани в проекта учебни помагала, учебно-консултантски пакети и придобития практически опит в подпомагане на предприемачеството в малкия туристически бизнес.

д-р Борис Гълъбов, Зам. председател на БТК